

**DYREKTOR IZBY
ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W GDAŃSKU**

2201- IWW-1.0921.5.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Izba Administracji Skarbowej w Gdańsku

ul. Długa 75/76, 80-831 Gdańsk

Dane identyfikacyjne kontroli

Temat kontroli	Terminowość wszczynania postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, w szczególności terminowość przesyłania wniosków o wszczęcie postępowania karnego skarbowego.
Jednostka kontrolowana	Urząd Skarbowy w Człuchowie ul. Jerzego z Dąbrowy 5E 77-300 Człuchów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Robert Karaś Naczelnik Urzędu Skarbowego w Człuchowie (zwany dalej Naczelnikiem lub NUS) powołany na stanowisko Naczelnika od dnia 20.06.2017 r.
Kontrolerzy	Wioleta Kaczmarek – starszy ekspert skarbowy - koordynator kontroli Anna Kopeć – starszy ekspert skarbowy działający na podstawie upoważnienia Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku nr 2201-IWW-1.0921.5.2021 z 9.06.2021 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych	Data rozpoczęcia: 9 czerwca 2021 r. Data zakończenia: 29 czerwca 2021 r.
Podstawa prawna prowadzenia kontroli	art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. ustawy o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2011 r. Nr 185, poz. 1092).
Wpisano do ewidencji kontroli	1/2021
Okres objęty kontrolą	Od 1.07.2020 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja pracy i sprawowany nadzór nad terminowym przekazywaniem zawiadomień o wszczęcie postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, a także nad terminowym wszczynaniem postępowań karnych skarbowych. 2. Badanie terminowości inicjowania przez komórki kontrolne i orzecznictwo postępowań karnych skarbowych, poprzez terminowe przekazywanie wniosków o wszczęcie postępowań karnych skarbowych. 3. Badanie terminowości wszczynania postępowań karnych skarbowych.

I. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	Działania Urzędu kierowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Człuchowie w badanym zakresie oceniono pozytywnie.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Organ prawidłowo wypełniał obowiązki w kontrolowanym temacie. W okresie objętym kontrolą Urząd przestrzegał realizacji postanowień i procedur zawartych w Wewnętrznej procedurze postępowania nr 1/KAS/2019 w sprawie zasad sporządzania i kierowania do stanowiska spraw karnych skarbowych zawiadomień dotyczących uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ewidencjonowania spraw karnych skarbowych w systemach informatycznych. W Urzędzie można ustalić zakres kompetencji i uprawnień osób odpowiedzialnych za realizowanie procesu. Szczegółowe uzasadnienie oceny ogólnej stanowią poniższe uwagi i oceny częściowe dotyczące kontrolowanych zagadnień.

II. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy i sprawowany nadzór nad terminowym przekazywaniem zawiadomień o wszczęcie postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, a także nad terminowym wszczynaniem postępowań karnych skarbowych.	
Stan prawny	✓ Regulamin organizacyjny Urzędu Skarbowego w Człuchowie, ✓ Wewnętrzna procedura postępowania nr 1/KAS/2019 w sprawie zasad sporządzania i kierowania do stanowiska spraw karnych skarbowych zawiadomień dotyczących uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ewidencjonowania spraw karnych skarbowych w systemach informatycznych.
Opis stanu faktycznego	W oparciu o regulamin organizacyjny Urzędu Skarbowego w Człuchowie, a także na podstawie składanych wyjaśnień ustalono, że realizacja kontrolowanych zadań odbywała się w następujących komórkach organizacyjnych Urzędu: ✓ Jednoosobowym Stanowisku Spraw Karnych Skarbowych (SKK), ✓ Referacie Kontroli Podatkowej (SKP), ✓ Referacie Postępowań Podatkowych (SPO). Za prawidłowe funkcjonowanie i realizację zadań przez wymienione komórki w okresie kontrolowanym odpowiedzialni byli: ✓ Pani Jolanta Hrycikowska – kierownik Referatu Kontroli Podatkowej (SKP), ✓ Pani Joanna Gibczyńska – kierownik Referatu Postępowań Podatkowych. Bieżący nadzór nad wykonywaniem zadań sprawują kierownicy komórek. Zgodnie z § 21 ust. 1 Regulaminu organizacyjnego, Naczelnik Urzędu sprawuje ogólny nadzór nad zadaniami realizowanymi przez wszystkie komórki organizacyjne. Naczelnik sprawuje również bezpośredni nadzór nad Jednoosobowym Stanowiskiem Spraw Karnych Skarbowych. Zastępca Naczelnika Urzędu sprawuje natomiast bezpośredni nadzór nad: ✓ Referatem Postępowań Podatkowych, ✓ Referatem Kontroli Podatkowej. Nadzór w formie kontroli funkcjonalnej w Urzędzie Skarbowym w Człuchowie w temacie objętym kontrolą przeprowadzono: ✓ 31.08.2021 r. przez kierownika Referatu Postępowań Podatkowych Panią Joannę

	Gibczyńską w temacie terminowości sporządzania wniosków o ukaranie po zakończeniu postępowania podatkowego za okres 1.01.2020 r. – 31.08.2020 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Skarbowym w Czulchowie obowiązuje od 1 lipca 2019 r. „Wewnętrzna procedura postępowania nr 1/KAS/2019 w sprawie zasad sporządzania i kierowania do stanowiska spraw karnych skarbowych zawiadomień dotyczących uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ewidencjonowania spraw karnych skarbowych w systemach informatycznych”. W procedurze uregulowano m. in. zasady przekazywania zawiadomień do komórki karnej skarbowej (SKK), procedury związane z odstępowaniem od ukarania oraz zasady przekazywania zawiadomień o popełnieniu czynu zabronionego złożonych przez sprawców w trybie art. 16 kks (tzw. „czynne żale”), a także w przypadku prawnie skutecznej korekty deklaracji podatkowej (art. 16a kks). Wnioski o ukaranie sporządzane są przez pracowników właściwych komórek organizacyjnych w okolicznościach ujawnienia przypadków naruszenia przez podatników i płatników przepisów ustaw podatkowych. Sporządzenie wniosku następuje bez zbędnej zwłoki po ujawnieniu przypadku naruszenia przepisów. Wniosku nie sporządza się, gdy do czasu upływu terminu przedawnienia karalności czynu zabronionego pozostało mniej niż 3 miesiące. Zawiadomienia objęte tematem kontroli dotyczące uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego należy sporządzać i kierować do Stanowiska SKK, w szczególności w następujących przypadkach: 1) udaremniania lub utrudniania przeprowadzenia czynności sprawdzających lub kontroli podatkowej - w ciągu 30 dni roboczych od terminu wyznaczonego do dokonania określonej czynności, przy czym co najmniej dwa wezwania muszą być doręczone, w tym jedno bezpośrednio sprawcy czynu zabronionego; 2) ujawnienia popełnienia czynu zabronionego podlegającego karze zgodnie z ustawą kks w toku kontroli podatkowej; 3) braku prowadzenia ewidencji przy użyciu kas rejestrujących; 4) niedokonania w terminie zgłoszenia identyfikacyjnego albo aktualizacji objętych nim danych albo podanie w nim danych niezgodnych ze stanem rzeczywistym lub niepełnych; 5) wydania decyzji określającej/ustalającej zobowiązanie podatkowe w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia wykroczenia lub przestępstwa skarbowego w terminie 30 dni roboczych od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Do przestrzegania niniejszej procedury zobowiązani są pracownicy komórek organizacyjnych, do których obowiązków należy składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstw skarbowych lub wykroczeń skarbowych, jak również odstąpienie od kierowania zawiadomień oraz pracownik Jednoosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych, które zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu zajmuje się prowadzeniem spraw karnych skarbowych.
Ustalenia	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częściowa	Działalność Urzędu Skarbowego w zakresie organizacji pracy, nadzoru nad terminowym przekazywaniem zawiadomień o wszczęcie postępowań karnych skarbowych wynikających z postępowań prowadzonych przez komórki kontroli i orzecznictwa, a także nad terminowym wszczynaniem postępowań karnych skarbowych należy ocenić pozytywnie.

2. Badanie terminowości inicjowania przez komórki kontrolne i orzecznice postępowań karnych skarbowych, poprzez terminowe przekazywanie wniosków o wszczęcie postępowań karnych skarbowych.

Stan prawny	✓ ustawa z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2018 r. poz.1958 t.j.), ✓ ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 t.j.), ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie nakładania kary grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia skarbowe (Dz.U. z 2018 r. poz.1160 t.j.).
Opis stanu faktycznego	W toku kontroli w oparciu o zapisy w systemie Ewidencja Spraw Karnych Skarbowych (ESKS) oraz o złożone wyjaśnienia ustalono, że od 1.07.2020 r. do 9.06.2021 r. do Jednoosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych wpłynęło 271 zawiadomień o popełnieniu przestępstw lub wykroczeń. W wyżej wymienionej liczbie spraw znajdowały się sprawy przekazane zarówno przez Referat Kontroli Podatkowej (SKP) i Referat Postępowań Podatkowych (SPO), jak i pozostałe komórki Urzędu. Na podstawie raportów z Biblioteki Akt, a także wykazów z zaewidencjonowanych wniosków w SZD ustalono, że do Jednoosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych przekazano od 1.07.2020 r.: ✓ przez Referat Kontroli Podatkowej (SKP) - 6 zawiadomień o podejrzeniu czynu zabronionego, ✓ przez Referat Postępowań Podatkowych (SPO) - 7 zawiadomień o podejrzeniu czynu zabronionego (2 związane były z postępowaniem podatkowym, a 5 ze złożeniem deklaracji PCC z niezachowaniem terminu). Do kontroli wytypowano wszystkie ujawnione w raportach i wykazach zawiadomienia wynikające z postępowań podatkowych prowadzonych przez komórkę orzecznictwa i postępowań kontrolnych prowadzonych przez komórkę kontroli. Łącznie kontrolą objęto 8 spraw. Jak wynika z analizy dokumentów, zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego przez Referat Kontroli Podatkowej (SKP) zostały przekazane po zakończeniu kontroli podatkowej: ✓ po 1 dniu od zakończenia kontroli podatkowej (1 sprawa), ✓ po 6 dniach roboczych od zakończenia kontroli podatkowej (1 sprawa), ✓ po 10 dniach roboczych od zakończenia kontroli podatkowej (1 sprawa), ✓ po miesiącu od zakończenia kontroli podatkowej (3 sprawy). Ustalono, że 2 z powyższych wniosków zostały przekazane do Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni: ✓ po 8 dniach roboczych od zakończenia kontroli podatkowej (1 sprawa), ✓ po 16 dniach roboczych od zakończenia kontroli podatkowej (1 sprawa). Natomiast zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego przez Referat Postępowań Podatkowych, po wydaniu decyzji wymiarowych zostały przekazane: ✓ z zachowaniem terminu w Procedurze tj. w terminie 30 dni roboczych od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna (1 sprawa) ✓ w terminie 35 dni roboczych od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna - niezgodnie z regulacją w Procedurze (1 sprawa). Jako przyczynę powyższego uchybienia Urząd wskazał absencję pracownika prowadzącego sprawę spowodowaną izolacją domową w związku z zachorowaniem na COVID, a w

	konsekwencji zwiększoną ilość spraw do realizacji po powrocie ze zwolnienia lekarskiego. Kontrolujący dokonali również analizy terminów przedawnienia zobowiązań podatkowych w przekazanych sprawach w oparciu o przepisy art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa. Wszystkie sprawy skierowane do Jednoosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych przez komórkę orzecznictwa i komórkę kontroli zostały przekazane przed upływem terminu przedawnienia tych zobowiązań: ✓ w 3 sprawach 5 letni okres przedawnienia upływa w latach 2023-2025, ✓ w 3 sprawach 5 letni okres przedawnienia upływa w latach 2021-2022 (zawiadomienia złożono w 2020 roku), ✓ w 2 sprawach dotyczących tej samej spółki 5 letni okres przedawnienia upływał 31.12.2020 r. a zawiadomienie zostało złożone 30.09.2020 r. – w sprawach tych kontrola w zakresie podatku VAT za okres od stycznia do listopada 2015 r. została wszczęta 05.06.2020 r., a zakończyła się 27.08.2020 r. Skontrolowano także, czy komórka orzecznictwa i kontroli, w pozostałych sprawach, w sytuacjach, w których procedury nakazują – przekazała wnioski o wszczęcie postępowań karnych skarbowych. Sprawy wytypowano na podstawie: - raportu z podsystemu Kontrola prowadzonych w 2020 i 2021 r. postępowań kontrolnych pozytywnych, - wykazu zakończonych od 1.01.2020 r. postępowań podatkowych. (zdarzały się przypadki, gdy w raportach tych powielają się te same podmioty). Raport prowadzonych w 2020 r. kontroli z wynikiem pozytywnym zawierał 12 pozycji, raport za 2021 r. 2 pozycje. Wszystkie pozycje objęto weryfikacją: czy w sytuacjach, w których procedury nakazują – przekazano wniosek o wszczęcie postępowania karno-skarbowego. Ustalono, że: ✓ w 9 przypadkach Referat Kontroli Podatkowej skierował zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego, ✓ w 1 przypadku Referat Postępowań Podatkowych skierował zawiadomienie o popełnieniu czynu zabronionego, ✓ w 3 przypadkach odstąpiono od ukarania z uwagi na spełnienie przesłanek złożenia prawnie skutecznej korekty podatkowej (art. 17 § 1 pkt 4 kpk w związku z art. 113 § 1 kks), ✓ w 1 przypadku wobec faktu, iż prezes spółki i jedyny członek zarządu zmarł odstąpiono od ukarania z uwagi na treść art. 17 § 1 pkt 5 kpk. Wykaz zakończonych postępowań podatkowych zawierał 52 pozycje – dotyczące 6 podmiotów. Wszystkie podmioty objęto weryfikacją - czy w sytuacjach, w których procedury nakazują – przekazano wniosek o wszczęcie postępowania karno-skarbowego. Ustalono, że we wszystkich sprawach sporządzono zawiadomienia: ✓ w 5 przypadkach Referat Postępowań Podatkowych skierował zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego, ✓ w 1 przypadku Referat Kontroli Podatkowej skierował zawiadomienie o popełnieniu czynu zabronionego. Kontrolą objęto również terminowość ewidencjonowania zawiadomień w systemie BA, jak i ESKS. W myśl „Procedury postępowania nr 1/KAS/2019 w sprawie zasad sporządzania i kierowania do stanowiska spraw karnych skarbowych zawiadomień dotyczących uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia skarbowego oraz ewidencjonowania spraw karnych skarbowych w systemach informatycznych” - wniosek
--	--

	należy zarejestrować w aplikacji Biblioteka Akt. Natomiast pracownik Stanowiska SKK jest odpowiedzialny za rzetelne i terminowe ewidencjonowanie wniosków o ukaranie, zawiadomień zewnętrznych i innych dokumentów wydanych w toku prowadzonych spraw karnoskarbowych w systemach informatycznych. Dokumenty te powinny być rejestrowane w ESKS niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku/zawiadomienia. W sprawach wytypowanych do kontroli ustalono, że komórki składające zawiadomienia ewidencjonowały je w systemie Biblioteka Akt, a od października 2020 roku w systemie SZD. W Procedurze widnieje zapis ewidencjonowania wniosków w Bibliotece Akt. W świetle wyjaśnień złożonych przez Pana Roberta Karasia – Naczelnika Urzędu od października 2020 r. zawiadomienia z Referatu Kontroli Podatkowej oraz Referatu Postępowania Podatkowego przekazywane są za pośrednictwem systemu SZD, jednak pozostałe komórki, które jeszcze nie są objęte obowiązkiem prowadzenia spraw w systemie kancelaryjnym SZD, nadal rejestrują pisma przy pomocy Biblioteki Akt. Jest to okres przejściowy, w momencie kiedy wszystkie komórki rozpoczną rejestrację spraw/pism przez SZD i tym samym „zamknięta” zostanie Biblioteka Akt, opracowany zostanie nowy sposób ewidencjonowania zawiadomień z zakresu KKS. Jednoosobowe Stanowisko Spraw Karnych Skarbowych (SKK) ewidencjonowało wnioski w systemie ESKS w obowiązujących terminach.
Ustalenia	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie stwierdzono jednostkowy przypadek przekazania zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego przez Referat Postępowań Podatkowych, z nieznacznym uchybieniem terminu wyznaczonego w Procedurze. W pozostałym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena cząstkowa	Działalność Urzędu Skarbowego w powyższym zakresie należy ocenić pozytywnie.

3. Badanie terminowości wszczynania postępowań karnych skarbowych.	
Stan prawny	✓ ustawa z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2018 r. poz.1958 t.j.), ✓ ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 t.j.), ✓ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 2011 r. w sprawie nakładania kary grzywny w drodze mandatu karnego za wykroczenia skarbowe (Dz.U. z 2018 r. poz.1160 t.j.).
Opis stanu faktycznego	W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż na 8 spraw, które przekazano do Jednoosobowego Stanowiska Spraw Karnych Skarbowych od 1.07.2020 r.: ✓ w 4 zostało wszczęte dochodzenie, ✓ w 2 przypadkach odstąpiono od ukarania (art. 17 § 1 pkt 4 i 6 kpk), ✓ w 2 przypadkach zawiadomienia zostały przekazane do Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni. Dochodzenia zostały wszczęte przez Jednoosobowe Stanowisko Spraw Karnych Skarbowych w terminie: ✓ w dniu wystawienia zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego (1 sprawa) ✓ w 1 przypadku w dniu wystawienia zawiadomienia uzupełniono zarzuty i połączono materiał już z prowadzonym dochodzeniem, ✓ po ok. 2 miesiącach od zawiadomienia o popełnieniu czynu zabronionego (2 sprawy).

	Kontrolujący dokonali analizy terminów przedawnienia zobowiązań podatkowych w przekazanych sprawach w oparciu o przepisy art. 70 ustawy Ordynacja podatkowa. Wszystkie sprawy zostały przez Jednoosobowe Stanowisko Spraw Karnych Skarbowych wszczęte przed upływem terminu przedawnienia tych zobowiązań: ✓ w 2 sprawach 5 letni okres przedawnienia upływa w 2025 roku, ✓ w 2 sprawach (opisanych w punkcie 2 Wystąpienia) dotyczących tej samej spółki 5 letni okres przedawnienia upływał 31.12.2020 r. a zawiadomienie zostało złożone 30.09.2020 r., dochodzenie wszczęto/połączono z poprzednim w tym samym dniu – w sprawach tych kontrola w zakresie podatku VAT za okres od stycznia do listopada 2015 r. została wszczęta 05.06.2020 r., a zakończyła się 27.08.2020 r. Sprawców czynu ukarano karą grzywny - wyroki są prawomocne.
Ustalenia	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym powyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.
Ocena częstkowa	Działalność Urzędu Skarbowego w powyższym zakresie należy ocenić pozytywnie.

Zalecenia/ Wnioski pokontrolne	Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku poleca: 1. Sporządzenie wniosków o popełnieniu czynu zabronionego bez zbędnej zwłoki, z zachowaniem terminu wyznaczonego w Procedurze. Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, w nawiązaniu do przedstawionych powyżej ustaleń kontroli, proszę o przedłożenie w terminie miesiąca od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania zaleceń wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Jednocześnie w związku z poleceniem Ministerstwa Finansów zobowiązuję do przekazania do tut. Izby Administracji Skarbowej informacji o rezultatach wdrożonych zaleceń pokontrolnych w terminie 9 miesięcy licząc od daty <u>sporządzenia</u> przez jednostkę kontrolowaną informacji o zrealizowaniu zaleceń pokontrolnych.
---	--

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w formie elektronicznej, przekazane do kierownika kontrolowanej jednostki za pośrednictwem SZD.

Gdańsk, dnia 27 sierpnia 2021r.

Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku

Barbara Bętkowska-Cela

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Brak treści podlegających anonimizacji

Urszula Pupel – starszy inspektor ds. bezpieczeństwa i ochrony informacji.